

Titel: BREV TIL: Hans Jørgen Uldall FRA: Louis Hjelmslev (1951-07-21)

Citation: "BREV TIL: Hans Jørgen Uldall FRA: Louis Hjelmslev (1951-07-21)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_034-shoot-workidacc-1992_0005_034_Uldall_0730/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Dr. LOUIS HJELMSLEV
Professore v. Københavns Universitet
ØSTERBROVEJ 46
CHARLOTTENLUND

21/7 -51

*Really valuable, interesting discussion of the reasons for
Hj's having let them correspond later, & about
jobs for A. T. U.*

u

Kære Uldall,

Tak fordi du saa omgaaende ringede mig op. Jeg kunde selv have ringet, hvis jeg havde haft dit telefonnummer (men jeg er ikke engang sikker paa om du har telefon i dit hjem): da jeg ikke havde det, mente jeg at denne ordning var den letteste.

Jeg vilde, som sagt i telefonen, gerne forhindre at du tog nogen afgørende skridt inden vi havde drøftet problemerne, og jeg syntes det vilde være bekvemt om dette kunde ske personlig. Jeg tænkte mig, at Sjælland i og for sig kunde være lige saa fristende og helsebringende som f. e. Aberdeenshire, paa et tidspunkt hvor Betsy er paa Barra og Buster her. Men naturligvis kan jeg umuligt kende andre grunde, som muligvis, trods din sygeorlov, kan fastholde dig i Britannien.

Paa den anden side kan jeg ogsaa let forstaa, at det ikke lod sig gøre straks paa stedet at tage stilling til mit forslag, og jeg kan maaske have et lille haab om, at du efter at have sundet dig paa det dog kunde tage et smut herover. Som sagt, rejsen kan jeg skaffe betalt ved et greb i en af diverse kasser, og ligeledes opholdet, især let hvis du vilde tage til takke med at bo hos os (vi er i Ordrup indtil 3/8, derefter i Raageleje). - Hvis du tager til Ibadan, vilde jeg nok synes at det var rart om vi kunde ses inden; og hvis der er mulighed for at du kunde tænke dig en anden ordning, vilde det være næsten absolut nødvendigt, at du selv var til stede og deltog i overvejelserne heraf.

Hvad jeg har tænkt mig, var, om vi ikke kunde finde en udvej til, at du kunde faa dækket et midlertidigt ophold her (f. e. et aar) med det dobbelte formaal at gøre Outlines færdig og (hvad der paa en maade kan siges at være det samme fra et andet synspunkt) kvalificere dig til en stilling her eller andensteds i Europa (eller U.S.A., i hvert fald et bedre sted end i Ibadan, hvor du alligevel næppe vil blive resten af livet). Hvis jeg maa sige det saadan: Jeg synes dette sidste forsøg var umagen værd. Jeg har opfattet sagen saadan, at du opgiver din stilling i Edinburgh og ikke senere vender tilbage til den, og at paa den anden side ogsaa Ibadan maa være noget midlertidigt (hvad baade familie- og helbredsmaessigt synes temmelig givet, efter hvad du selv siger). Hvis jeg ikke har misforstaaet dette, synes jeg egentlig ikke at Ibadan-arrangementet giver større, eller dog væsentlig større, tryghed for fremtiden end et midlertidigt arrangement her. Dette var altsaa i korthed tanken, og hvis man f. e. slog Rask-Jrsted og Jensen sammen, maatte det kunne lade sig gøre. Hvis man endelig indkalkulerer den mulighed, at Jensen dør, vil hans datter og firmaet sikkerlig ikke fragaa een gang indgaaede forpligtelser.

For at du kan forstaa dette fremstød fra min side helt saadan som det er tænkt, vil jeg sige at det fremgaar af en slags egoisme. Det lyder maaske mærkeligt, eftersom jeg i lange perio-

der har været tavs. Jeg kan skamme mig nu over det, især hvis det skulde have bibragt dig det - aldeles fejlagtige - indtryk, at jeg skulde være mere eller mindre ligeglad med dig eller med hvor du befinder dig. Tavsheden har vistnok saare komplicerede, mere eller mindre ubevidste psykologiske aarsager - jeg har i det hele i de sidste aar været en elendig brevskriver og væsentlig kun kunnet overkomme dagen og vejen. Alt dette, som jeg ikke skal spilde tid og plads paa at finde ud af her, har intet med dig at gøre.

Imidlertid er der jo visse (og saamaad ikke saa højt faa) ting jeg har faaet gjort, og visse andre jeg mere eller mindre, helt eller delvis, har forsømt. Helt uden betydning var det maaske ikke i den nuværende situation at prøve at finde ud af og at gøre rede for, hvorfor det psykologisk er blevet saadan for mig, at jeg ikke holdt korrespondancen med dig i gang. Jeg synes selv at jeg bedst kan sige det saadan, at jeg trængte til at tale med dig, og at brevskrivning blev et utilfredsstillende surrogat i al almindelighed. Hertil ligger der en grund baade hos dig og hos mig. Grunden hos mig selv er den, at jeg ofte - og ikke mindst forresten i den allersidste tid - har været i tvivl om holdbarheden i selve teoriens grundlag; over for dette har jeg følt træthed og undertiden næsten lede; det er vistnok væsentlig forarsaget ved, at de, der arbejder med teorien her, volder mig vanskeligheder; de arbejder godt mange af dem men de har hver deres ulemper og lægger mig - som jeg synes - ofte sten i vejen i stedet for (eller, lad mig retfærdigvis sige det saadan, samtidig med) at fremme undersøgelserne. (Diderichsen er uklar og metafysisk og har en irriterende tyrkertro paa at jeg er et orakel der skal kunne løse verdens gaader og besvare alle samvittighedsspørgsmaal; Pogeby iler til gengæld glad hen over alle vanskelighederne og ser ikke med ro dybden i problemerne; Bjerrum siger ingenting og lever kun i sit Fjoldemaa; Wett Frederiksen (der lige er blevet magister, per nefas) er blevet mere og mere splittergal; Eli gør et stort arbejde, men rejser især fundamentale indvendinger ud fra halvt traditionelle forudsætninger.) (Holt, naar han viser sig, vrøvler og konfunderer over al maade.) I alt dette vilde det have været en umaa-delig hjælp, og er ogsaa en stadig drøm i virkelighedsfjerne stunder, om du kunde deltage personlig i blot noget af alt dette: efter at Lier jo forlængst fuldkommen har forladt disse stier, er du den eneste medarbejder, jeg har haft, som er fuldt og virkeligt positiv. - Grunden paa din side er den, at den lange adskillelse inellem os medførte (som det har været klart i aarene efter krigen) at dine tankeveje gik noget bort fra den problemstilling, som er og maa være den naturlige i mit miljø: den lingvistiske i relativt snævrer forstand, og den, der staar i stadig dialektisk modsætning og udveksling med den lingvistiske tradition. Dine pile er dejlige, men de ligger saa underlig fjernt oppe paa en sky, uden umiddelbar kontakt med det vi andre tænker paa. Og du synes at have glemt, helt eller delvis, de ruiner af teorien som jeg sad tilbage paa ved krigens begyndelse. Jeg har maaske helt uret i denne fornemmelse: men den er der, og hæver med til den psykologiske forklaring. - Som det er nu, vilde du hjælpe mig over et dødt punkt, hvis vi kunde faa et personligt samarbejde i hvert fald en vis tid.

Opkramt af udsigten til paany at se dig ude i et chance-rytteri, som jeg ikke har kontakt med eller indflydelse paa, fattede jeg da denne plan. Jeg er tilvisse ikke nogen mægtig mand, men visse muligheder er der dog. Her arbejdes jo stadig med planer om et lingvistisk-fonetisk institut, som vi altsaa desværre ikke har nu i dette øjeblik, saa jeg kan ikke, som f. e. Firth, sidde og strø om mig med faste og midlertidige ansættelser til alle mulige mennesker. Men vore planer er dog, trods al modvind, vidt fremskredne, og hvis du bare havde en vis produktion, kunde altsaa sikkert noget gøres. At der ogsaa er et ledigt docentur i engelsk (som vil blive et professorat, da docenturer principielt er opgivne) bør jeg maaske ikke tale om, da du ikke vilde have det sidst, og jeg ikke kan forudsige, hvordan Bodelsen og Schibbye vilde se paa mulighederne (men ogsaa her er naturligvis en vis produktion en uomgængelig forudsætning).

Men tank nu velvilligt over dette. Jeg skriver igen, naar jeg, som vi aftalte, uforbindende fra begge sider har talt med Høder.

Mange hilsener
din hengivne

Louis Hjelmslev

Jeg har lige faaet Firth's 'Modes of Meaning' (reprinted from Essays and Studies 1951 (The English Association)). Han er dog et aldeles forfærdeligt pladrehode - jeg tror aldrig jeg har oplevet magen til taagehorn og distanceblænder.